

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombati Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Évesre 8 kor., fél évre 4 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklámciók:
HALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felélős szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 40 fillér.
A sor duplán számít, ha benne aláhuzott szó van.

Nyitlitter sora 60 fillér.

A magyar föld.

Szép országunkban, a jelszavak hazájában megszületett a legújabb jelszó: Földet a katonáknak! Jelszavakban tehát még mindig elsőrendű termelők vagyunk. De nemcsak termelők, hanem fogyasztók is. Mezőgazdasági téren csak ugy röpködnek a nagyszerű ideák, de egyetlenegy sem juthatott eddig a megvalósulásnak még csak közelébe sem. Ha az ilyenfajta eszmék számára szokás volna temetőt tartani, az ország telve lenne már régebbi és újabb sírokkal. A sok életrel való eszme végre kiszorítaná bennünket az életből. Mezőgazdasági ország létünkre a földet tüzködjük tele gondolatokkal. Hátha valamelyik kikelve közülük! Ily csodák is történtek már Magyarországon, igaz, hogy mindig idegen magokkal.

A földről van szó megint. Hogy van föld és még sincs föld. Pedig nagyon kellene és soknak, akinek van, jobb volna, ha nem volna. Először is azon kezdjük, hogy a földet fölruházzuk olyan tulajdonságokkal és sajátságokkal, amilyenekkel nem bír. Mert megakarjuk szeretetni a földet önmagunkkal. Mintha nem szeretnénk már amugyis éppen olyan lángoló és szinte reménytelen szerelmessel, mint ahogy az ember elérhetetlen ideáljáért szokott rajongni. Hogy a föld erkölcsöket, hitet, vallást, erzszt és még nem tudom én mit nem terem és lehel ki magából. Holott szegény mindezek-

ben egészen ártatlan. Nem terem az egyebet, csak amit vetnek bele. A ráfogott tulajdonságok azokéi, akik rajta élnek, vagy akik el vannak zárva fölé. Csakis ilyen szempontból van a földnek karaktere. Ezért más-más magaviseletű az egyházi, a községi, a kincstári, a nagyuradalmi és a kisbirtokos föld.

Az összes jószándéku indítványozók beszédéből az az általános gondolat villámlik elő, hogy a földnek ezt a különböző karakterét, amely nem is a földé, megváltoztatni, illetőleg egységesíteni kell. Azonban ez olyan egyszerűen, mint ahogy képzelik. Százszor is ismételni kell, hogy nem a földről, hanem az emberekről van szó. A föld rögtön olyanná lesz, amilyenek azok, akik dolgoznak rajta. De hát azok milyenek? Milyenek azok, akiknek a kezébe akarjuk jutatni? Szegény, egyedülálló, egymással nem törődő, gazdaságilag semmit nem jelentő emberek. Egyszerűen azt mondani: Földet a népek! Földet a katonáknak! Földet a rokkantoknak! — ez anyyi, mint semmit sem mondani. Ez csak folytatása a mai rendszerteienségnek. Hogy pedig ebből mennyi haszon származik ugy az országra, mint az egyesre, azt már tudjuk. Éppen ettől a „haszontól“ szeretnénk szabadulni.

Ha akar a rokkantoknak, akár másoknak más címen egyszerűen adunk egy darab földet és azután egyebet semmit, ez az ő

számukra semmi egyéb, mint nyomorúságuknak hosszabb időre való biztosítása, egyáltalán gondoskodás arról, hogy a mai mezőgazdasági gazdálkodás rendszertelensége és sirlmassága meg ne szűnjék.

Az első földadat nem a földnek egyszerű odaajándékozása vagy bérbeadása, hanem elsősorban azoknak, kiknek a föld nélkülözhetetlen, becsületes megszerzése. Egyik kérdés azonban a másikat nem odáthítja el, mert egyformán sürgős valamennyi. A gazdasági szabadsággal együtt a nép politikai fölszabadtása. Tehát: egyesülési és gyülekezési szabadság, általános, egyenlő és közvetlen választójog titkos szavazással. E fontos politikai jogok nélkül a földnek odaadása, akár ajándékban, akár bérletben, nem ér semmit.

Legelőszörban nem az a fontos, hogy a német, akár mi, akár más szervezze, de az, hogy ők maguk rá legyenek kényszerítve az összeállásra, a gazdasági együttműködésre. Akármilyen irányu szervezkedés többe ér a semilyen szervezkedésnél. Ennélfogva ha igazán a nép jólétét akarjuk előmozdítani egyben a mezőgazdaság fejlődésével, akkor először is a nép saját, önálló szervezkedése lehetősége elől kell elhárítanunk minden akadályt. Le kell mondanunk az igen tetszetős, de meg nem alapozott jelszavakról. Aki szép jelszavakat tud kitalálni az vegye meg magának azt a fáradságot, hogy a jelszavakhoz talapatot is tudjon teremteni.

TÁRCA.

Levél a fogságból.

Elbeszélés

Irta: Tömörkény István.

A nagy író utolsó kőtetébe:

Az orosz fogolytáborokból a magyar levél érkezik legnehezebben haza, bizonyára azért, mert nem tudják elolvasni a cenzurán, hogy mi van beleírva. Sok hivatalt kell megjárnia, amíg valahol akad egy olyan muszka, aki valamit tud magyarul is, az meg bizonyosan, ha folszaporodik előtte a levél, könnyen csinál szóból ötvenet Erre rájött már a foglyok egy része és úgy segít a dolgon, hogy a levelet vagy németül íratja, vagy oroszul. Leghamarabb bizonyosan akkor ér haza, ha oroszul van írva, csak hogy akkor meg az a baj, hogy irthon nem tudják sem elolvasni, sem megérteni.

Az orosz táborokban pedig van erről a tájrról nem kevés ember, mert az egyik ezredünk is ott volt Przemysl védői között, amikor a vár elesett.

A tanyai asszony, akinek ugyancsak ott van az ura, szintén ilyen muszkanyelvű levelezőlapot kap. Nézi, forgatja, nem érti. Viszi a szomszédokhoz, azok sem értik.

— Hát az urad, bizonyosan az urad, Julis — mondják neki, — azt nem lehet mondani, hogy nem az volna, mert ki írta onnan neked más.

— Az hát — feleli Julis, — csak az uram lehet, mert még a tanyaszám is rá van írva a levélre.

— Nohát akkor . . . Hanem ezeket a betűket itt nem ismeri senki. Aztán ha ismerné is, akkor se mőnne vele söm mire, mert nem tud ezón a vadkácanyelvön.

Julis elszomorodik. Hogy megőrült a levél jöttinek, most annyira kedvetlen.

— Jaj, jaj — panasolja, — akkor most se azt nem tudom, hogy mit írt, se mását nem tudom küldeni a levélnek.

— Hát ez körülbelül így is van — mondják a szomszédokból az irthonlevő öregek. — Hanem nézd csak. Arra a rivódulói számlalom felé, a Papti Gergő tanyáján vannak muszka foglyok, próbálkoznak azokkal. Kicsit messze van ugyan . . .

— Nem bánom és — hevíl az asszony — akármilyen messzire is. Csak tudhatnám, hogy mit ír az uram, azután, hogy én is irathatnék.

El is megy Gergőkéhez, a harmadik kapitány-ságba Julis, bot a kezében, mert most az asszony az ember, tarisznya a vállán, viszi benne a levelet. De nem sok szerencsével jár. A Papti tanyán van

negy muszka is, de abból éppen a három beszédesebb, aki már tud egy kicsit magyarul »habogni« nem ismer irást. A negyedik ismeri a betűt, el is olvassa a levelet, de ez meg olyan szóltan, mintha kuka volna, aminthogy nem is igen tud még a köszönésen kívül egyebet magyarul. Szomorú tekintete fölvidámul az ismerős betűkre, böngészni, olvassa is félhangon, de csak magának: de azt már nem tudja elmagyarázni, hogy mi van benne. Csak a két karjával, a két kezejevel mutogat ezt, azt, azután elfordul, elmegy nagy csizmáiban a sövénykerítésig, belefogdózik, lehajtja a fejét és megint csak a régi szóltalan.

— Ennek valami főrög rágia a szive gyökerit — véli Papti Gergely, — mert mindig az egereket szeretné itatni a szömbiből.

Próbálják szólásra bírni, nem sikerül. Beszéli neki, hogy a többi muszkának mondja el, hogy mi van a levélben, azok már tudnak magyarul ezt, azt, majd csak szólnak valamit. De hiábavaló a beszéd, a muszka csak a vállát rázza.

No, így Julis dolgavegzetlen jön elő Gergőék tanyájáról. A szomszédok azt ajánlják neki, hogy most már ne keresgéljen a tanyák közt a többi muszka után, hanem menjen be a levéllel a városba: ott hamarabb dülőre jut. Menjen a városházára, ott majd csak utbaigazítják valamerre.

Tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását.

A földetlen embernek a földdel együtt erőre is szüksége van. Miután azonban magának elég ereje nincs, a hiányzó erőt társaiban találhatja meg. Hogy ehhez az erőhöz hozzájuthasson, azt kormányzati eszközökkel kell elősegíteni. Aki a népet gazdaságilag szabadabb akarja tenni igazán, az ne irtózzék a politikai szabadságoknak még a nevéit is kiejteni. Aki pedig gazdasági felszabadításról beszél, amellett azonban a politikáról hallgat, az vagy nem tudja mit beszél, vagy pedig az akarása nem őszinte. Neves emberek részéről azonban az ilyen kérdésekben való tudatlanság éppen akkora bűn, mint az őszinteség hiánya. Elég volt már az üres jelszavakból is, mert mind a kettőt ismerjük. Tessék előállni mindig kész, jól megindokolt, a részletekben is kidolgozott egész tervekkel. Aki valakinek földet akar, kinek akarja? Ha nem mindenkinek, akkor miért nem és hogyan, miként akarja? A célok nagyon sokszor semmit sem érnek utak és eszközök nélkül. Mondd meg a lábatlanok a célt, sohasem fog oda jutni, ha meg nem mondod neki az utazás lehetőségeit. De mond meg neki, hogyan juthat előre, bár nem mondod a célt, csak az irányt, hogy merre, oda fog jutni.

Helyes adjuk földet a rokkantaknak. De miért csak a rokkantaknak? Hát aki be akarja bizonyítani, hogy jó hazafi annak előbb meg kell rokkannia? Hát aki mindenütt ott volt a veszedelmekben, készen minden megrokkánásra és halálra, de valahogy nem érte a „szerencse” éppen maradt, ezzel már rosszabb hazafi? Vagy ha testi épsége megmaradt az uradalmi béresnek és a napszámoknak gazdagabb lett-e azzal, hogy ugyanaz a csupaszi élete, aminél egybebe azelőtt sem volt, megmaradt?

Adunk földet a katonáknak! Helyes De hát, aki katona nem volt és most sem az, mert nem találták alkalmasnak, rosszabb hazafi lett-e ezzel? Hiszen ő sem azért nem került a lövészárokba, mert kijelentette,

Julius hát utbaindult a város felé. Még be sem ér azonban, már feleuton adnak neki jó tanácsot, hogy menjen abba a kórházba, ahol orosz betegek is vannak, azok között akad tiszt is, nemcsak kétkézimunkás, ott majd eligazítják az ügyét valahogy.

— Ugy-ugy, köszönöm is — mondja a fáradt asszony, de azért vidáman lépdek tovább, hogy megtudja, mit irt az ura a leveiben. És hogy még „választot” is lehessen rá küldeni.

Van most elég kórház, nem kell egyért tüvé tenni a várost, Julius hamar odaakad. Még az a szerencséje is van, hogy a kórház kapujában aki urnak elpanaszolja a baját, az éppen az odaváló főorvos. Aki pedig mondja:

— No, ezen könnyen segítünk. Van itt olyan orosz, aki elolvassa.

— Jaj, kéröm — szorong Julius, — de mit ér az, ha a muszka nem tud magyarul.

— Hát az nem baj — mondja a főorvos, — majd olyant keresünk, aki németül is tud.

— Németül — riad föl Julius, — hát hiszen nem tudok én németül se.

— Tudok én, Majd az orosz elmondja nekem németül, én meg majd elmondom magának magyarul.

Julius asszony eleinte nem tudja megérteni, hogy ez így harmadkézből is mehet, de azután rájön, hogy az egészen rendben lesz.

A beteg orosznak azután elolvassa a levelet, elmondja a főorvosnak németül, hogy mi van benne, ő meg elmondja Julisnak magyarul. Julius

hogy neki ez nem tetszik, hanem csupán azért, mert a sorozáson nem vették be. És valóságos közhely, hogy a háborút nemcsak a fronton, hanem a mezőn, a gyárban, a műhelyben és az irodákban is viselik. Ha földet akarunk adni egyiknek azért, mert a haza érdekeit minden erejével szolgálta, védelmezte, miért akarjuk megbélyegezni a másikat, aki más téren ugyanezen kötelességet épp olyan jól teljesítette? Miért kelljen örökre ahhoz a szegényletes módhoz ragaszkodnunk, hogy az egyik megjutalmazása a másik meggyalázása és elkeserítése vonja maga után? Ez volna az okos politika? Ennél rosszabbat és károsabbat szinte szó sem lehetne találni.

Nem mondhatnánk, hogy az itt elmondott dolog valami rendszerbe foglalt egésznek a kifejezése. Nem egyéb ez, mint valami képzelt igazságnak a hangoztatása és talán a szegény nép, de az egész nép, az én édes testvéreim, a földművelők iránt érzett szeretetnek önkéntelen kiusgárzása. E kérdés kapcsán éppen csak az a kérdés toltul előlem: vajjon ha földet kell adni annak, akinek szüksége van rá, miért akarunk itt megint válogatni azok között, akik között éppenséggel nem lehet válogatni?

Rendelet az új termésről.

A kormány hivatalos lapja közé tette azt a régóta várt rendeletet, amellyel az új termést zár alá helyezi. A rendelet, amely 2192/1917. M. E. szám alatt jelent meg, zár alá veszi az 1917. évi buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, árpa- és zabtermést és intézkedik ezeknek igénybevételéről.

Aratás és cseplés.

A rendelet szerint tartozik a termelő természet a gazda gondosságával learatni és minden indokolatlan késedelem nélkül kicsépelni. Termelőnek az is tekintendő, aki az 1917. évi termésből haszonbér, munkabér, aratórészt, cseplőrészt, konvenció vagy más címen természetben részeseedik. A cseplés megkezdését a községi előjárás-gy-

elfogódva hallgatja... istenem, milyen messziről jön, aztán háromféle beszéd kell hozzá. Kérdezi is, mint illik, hogy mivel tartozik a szivességre?

— Nem arról van szó — mondja a főorvos, — hanem most majd ugyanilyen uton elküldjük a Mihálynak a választot. Maga mondja el nekem, hogy mit akar iratni, én elmondom a muszkaának németül, a muszka megírja oroszul, aztán ott Kabarovszkban a Mihálynak elmondják magyarul. Hát mit is zen?

Julius most van csak megállva végképp. Már harmadfélnapja jár-kei a levéllel és az még az eszébe sem jutott, hogy mit kellene üzeni. Elgondolkozva szól:

— Tudja az isten...

— De hát csak maga tudja, hogy mit akar iratni?

Julius mondja:

— Jobban tudja aztat a főorvos ur. Nem tudok én az ilyenhöz.

— De valamit mégis csak akar izenni az urának?

Igön, igön — felel hirtelen és büszkén Julius asszony, — tessék mögírati nekí, hogy rőndben betakarították az egész termést.

Se több, se kevesebb, ez Mihálynak elég. Mihály ebből mindent megért, mert ez azt jelenti, hogy a ház tájéka is rendben van. Julius boldog ezzel a levéllel és azzal távozik, hogy ha már nem lehet fizetni a szivességre és a „joakarattért”, akkor az uristen aranyozza mög a kezüket.

nál be kell jelenteni, ahol ugyancsak a kicséplést gabona mennyiségéről is hetenként jelentést kell tenni.

A termelő termése, a szalma, pelyva stb. kivételével, a kicséplés időpontjában a közzsükelek céljaira igénybe vétetik és azt, vagy annak bármely részét, alábbi kivételtől eltekintve, a termelő nem örölheti és nem etetheti fel, feloldoznia és elidegenítenie sem szabad, hanem köteles azt a hatóság által feloldott mennyiség kivételével a Haditermény Részvénytársaságnak átadni. Ha a termelő rászorul arra, hogy saját természetéből az átvevő bizottság eljárása előtt valamely mennyiséget a kiadandó rendelet értelmében felhasználjon, köteles erről a bizottságnak jelentést tenni.

Átvevő bizottságok.

A termésnek a termelőtől való átvétele és a H. T. részére való átadása végett annyi átvevő-bizottság alakítandó, amennyi szükséges ahhoz, hogy a kicséplés mennyiség a cseplési időszakon belül azonnali készpénzfizetés mellett azonnal átvehető legyen. Az átvevő-bizottságoknak egy hatósági kiküldötiből, a H. T. megbízottjából és a szükséges segédzsemyeztetből kell állni. Az átvevő-bizottságok tartoznak az átvevő tervezet alapján a helyszínen eljárni. Köteles továbbá a figyelembe veendő adatok alapján a termelő házi és gazdasági szükségletére kellő mennyiséget megállapítani, azt a zár alól feloldani és a termelőnél visszahagyni. A természetesleg azonnal átveendő és értéke készpénzben kifizetendő. A természetesleg köteles a H. T. megbízottja késedelem nélkül összegyűjteni és a H. T. raktárába szállítani. Ha ennek ellenére a természetesleg a bizonyosny a termelőnél visszahagyja, köteles örzési és raktárdíjat fizetni, ezenfelül a gabona épségben maradásáért egész vagyonával felelős a H. T. köteles gyűjtőraktárakról gondoskodni, amelyekbe való szállítás költsége a termelőt terheli.

A házi szükséglet.

Buzából, rozsából, kétszeresből és árpából együttvéve házi szükséglet címen a 15 éven felüli östermelő férfi munkás részére fejenként és havonként legfeljebb 15 kilogrammot, egyéb östermelő vagy családtag részére legfeljebb 12 kilogrammot lehet feloldani. Azok részére, akik az alábbiak értelmében gabonát vásárolni jogosultak, havonként legfeljebb 12 kilogrammot lehet eladni.

A hatóság által ellátottak részére legfeljebb havonként és fejenként 7 kilogramm lisztet lehet kiszolgáltatni.

A házi és gazdasági szükséglet megállapításánál az 1918. augusztus 15-ig terjedő időt lehet számításba venni.

Kinek szabad vásárolni?

Aki maga nem termelő, vagy akinek szükségletét saját természetéből fedezni nem lehetett, jogosítva van házi szükségletére saját községének területén, gazdasági szükségletére pedig a H. T.-től szemes gabonát vásárolni. E mennyiségek után jutalékok felszámítani nem szabad. A vásárlási jogosultságot indokolt esetekben a Közelelmzési Hivatal területére is kiterjesztheti.

Aki gabonával ellátva nincsen, azt a házi szükségletének fedezésére szolgáló lisztet a rendes közelelmzési hatóság látja el. Az e célra szükséges lisztmennyiséget a H. T. fogja a törvényhatóságok rendelkezésére bocsátani, még pedig a később megállapítandó részletekben. A H. T. köteles e célra az illető körzetben lévő lisztkészletet felhasználni, ha annak a haderő céljaira való elszállítása nem feltétlenül szükséges.

Vetőmag és feldolgozás.

Vetőmag céljaira gazdasági egyesületek és szövetkezetek a földművelésügyi miniszter által megállapítandó feltételek mellett a H. T.-től vásárolhatnak gabonát. Azt, hogy szeszifőzésre, sör-

főzésre, malátagyártásra stb. mily mennyiséget szabad felhasználni, külön rendelet fogja megállapítani.

A malomvállalatok őrlésre feldolgozásra csak abban az esetben fogadhatnak el gabonát, ha az őrlőtől fél idevontatkozó őrlési tanusítvánnyal rendelkezik. Bármely malomvállalat csak vámórlést végezhet. Az őrlési vám százalékát a törvényhatóság állapítja meg.

Gabonának vagy ezek őrlményének a község határán kívül való szállítására csak a H. T. és annak bizományosa, valamint az élelmezési hatóság van jogosítva. A szállítás igazolványhoz van kötvé és az idevontatkozó eddigi intézkedések ezután is érvényben maradnak.

A rendelet végül a büntető rendelkezéseket állapítja meg, amelyeknek maximuma 6 hónap és 2000 korona.

Elmarad a Vörös Kereszt vasárnap esti estélye.

A Vörös Kereszt egyesület vezetősége sajnálattal értesíti ezuton a t. közönséget, hogy a vasárnapra tervezett művészestély elmarad. Ugy a szereplők, mint a közönség családjai körében vértalanul bekövetkezett súlyos megbetegedések, valamint a vendégszerelésre felkért művészek hirtelen közbejött akadályoztatása miatt az estélyt le kellett mondani. Felkérjük mindazokat, kik megváltott jegyeik visszatérítésére igényt tartanak, szíveskedjenek ezt közölni, ellenkező esetben a beküldött összegek a Vörös Kereszt nemes céljaira fognak fordíttatni.

Jegyüket előre megváltották: Mezőgazdasági Bank 100 K, Pósfay Pongrácz 4 K, Varga Ferencz Lendvavásárhely 8 K, Kühár István vendégfős Mezővár 20 K, Darvas Ferencz Gyanafa 5 K, Wolff Johanna 6 K-val.

H I R E K.

A hadikölcson sikere.

A magyar nemzet háborus diadalai között a legnagyobbat és legszebbet aratta azzal, hogy hadikölcsonét soha nem remélt sikerrel zárta le. Ebben a sikerben a viharos jelenre éppen úgy, miként Magyarország jövőjére biztató van, hogy ennek méltó felbecsülésére ebben a pillanatban talán képesek sem vagyunk.

Jelenti ez a siker azt, hogy alig izlettük meg takarékoságunknak a gyümölcsét, máris nemzeti erényt csinálunk belőle. Aki közölről látta a tőkegyűjtésre ösztönzés lelkes propagandáját s aztán azt a nemes versenyt, hogy az emberek egymásra licitálhassanak kötvényeiknek a számával, az minden rettenetessége mellett is áldja a háborút, hogy ránevelte a nemzetet a gazdasági erőgyűjtés becsének felismerésére. Való, hogy keserves tanfolyam volt, de miután beletanultunk már, gazdasági függetlenségünk felé is hatalmas lépést tettünk: ezután nem a külföld, hanem Magyarország népe teszi zsebre állam kölcsönöink biztos és busás kamatjövendelmét. És ha jön majd a háborus rombolás újáépítése, akkor sem kell a pénzért idegenbe szaladni: a háború alatt ki-ki megtakarította már s olcsón, a készből fedezheti a szükségleteit.

A muraszombati járás is lelkesen vette ki részét a hadikölcsonjegyzésből és amily vitézséggel és elszántással állják meg helyüket a derék vend fiúk ott a harctéren, ép oly komoly kötelességtudással teljesítik a haza iránt való kötelességeiket az itthonlevők is. Járásunkban a két muraszombati nagy intézetnél a háború alatt a hadikölcsonjegyzés a következőképp osztott meg:

Muraszombati Takarékpéztárnál: Felek jegyzése: I. hadikölcsonre 285.550, II.-ra 268.400, III.-ra 338.750, IV.-re 401.150, V.-re 399.950, VI. hadikölcsonre 316.600. Összesen 2.010.400 korona. Az intézet saját jegyzése 2.835.000 korona.

Muraszombati Mezőgazdasági Banknál: Felek jegyzése: I. hadikölcsonre 291.500, II.-ra 216.750, III.-ra 427.050, IV.-re 785.900, V.-re 278.350, VI. hadikölcsonre 253.000. Összesen 2.252.550. Az intézet saját jegyzése 400.000 korona.

— Emléket Takáts Lászlónak. A hazáért életét feláldozó hős katonai életét hálás kegyelettel őrzi a késői utókor. Takáts László a hazáért adta oda nemes életét, s az ostoba golyó egy nagyreményű, kiváló tehetségű alkotó zsenit terített le. Takáts László emléket öröklethez készült alkotásai meg fogják őrzeni, de az által emelt emléken felül a hálás társadalom is meg kívánja emléket örökíteni az ő legszebb alkotásában a róm. kath. templomban. Azok, akik Takáts László kiváló képességeit közvetlenül ismerték, az ő hűséges és őt nagyrabecsülő munkatársai, kik Takáts László értékét kellőleg becsülni tudták és a magyar építőművészetet hősi halálával ért veszteséget erősen érzik, tovább mennek és Takáts László emlékezetének méltó megörökítését kívánják Muraszombatban azon alkotásában, amely az ő hatalmas zsenijének legmarandóbb emléke. A hálás kegyelet a muraszombati kath. templomban emlékláblával kívánja megörökíteni Takáts László emléket. A terv szép, megörökítésre érdemes és mindenképpen méltó Takáts László emlékezetéhez. Amidőn a gyűjtést ezenmel megindítjuk biztos reményünknek adunk kifejezést, hogy a járás közönsége nem lesz hálátlan nagy fia emlékéhez és méltó módon fogja nézni kivenni az emléket megörökítéséhez szükséges anyagi áldozat előteremtésében. E járás egy nagy tehetséggel megáldott a hazáért életét feláldozott hű fiát gyászolja Takáts Lászlóban, ki tehetségét sokszor bocsátotta e járás közönségének ügyeinek rendelkezésére és ezért erős a bizalmunk, hogy az ezáltal megindított gyűjtéshez mindenki erejéhez és tehetségéhez képest hozzá fog járulni. Adományokat elfogad lapunk szerkesztőségére.

Adakozatok:

Az Országház tisztségviselői kara	K 152.—
Gróf Batthyány Zsigmond	> 100.—
Muraszombati Takarékpéztár	> 50.—
Muraszombati Mezőgazdasági Bank	> 50.—
Árjai Henrik	> 30.—
Dr. Vályi Sándor utján: Barbaris Ferenc Zoltánháza	> 20.—
Tauschek Lenke Budapest	> 20.—
Dr. Geiger Vilmos	> 10.—
Kamerlmayer Kálmánka és Gyurika	> 10.—
Stern Hugó mérnök, népi. főhadnagy	> 10.—
Dr. Vályi Sándor	> 10.—
Balkányi Ernő	> 5.—
Fliszár József asztalos mester	> 5.—

— Kitüntetés. Ő felsége a király a háború alatt teljesített buzgó szolgálata elismeréséül Sárkány Ferenc máv. ellenőrnek a harmadosztályú polgári hadiérdemkeresztet adományozta.

— Halálozás. Mély részvétellel vettünk hírt a város egy érdemes polgárának, Hartmann Ferenc kéményseprő mesternek, életének 43-ik évében, történt elhalálózásáról. Hartmann Ferenc községünknek egy mindenkor tette kész munkás tagja volt, azok közül is érdemes iparosok közül, akik a közügyekkel is szeretettel, érdeklődéssel és megértéssel szoktak foglalkozni. Mint a túlzott egylet helyettes parancsnoka az egyesületnek lelke és vezetője volt és nem volt alkalom, ahol a túlzottságnak a segítésre mód volt, hogy ott Hartmann Ferenc a legnagyobb bátorsággal a munkából részét ki ne vette volna. A Vörös Keresztnek választmányi tagja volt az elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor volt a község egész lakosságának osztatlan részvéte mellett, temetésén megjelent a túlzott egylet testületileg és Vörös Kereszt választmányja. Halálát özvegye, szül. Jónás Anna, gyermekei: Irénke és Feri gyászolják. Haláláról a család az alábbi gyászjelentést adta ki:

Özv. Hartmann Ferencné, szül. Jónás Anna, ugy a maga, mint árván maradt kiskorú gyermekei, Irénke és Feri, valamint az összes rokon-ság nevében fájdalomtól megtörtén jenteli, hogy a felejtethetlen emlékü jó férj, apa, testvér és rokon Hartmann Ferenc f. évi június hó 23-án délután 5 órakor életének 43-ik, hásszágának 14-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobbélre szenderült. A meghalognult halott temetése folyó hó 25-én délután 5 órakor lesz, az engesztelő szent mise az elhunyt lelki údvéert e hó 26-án reggel 8 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatatni. Muraszombat, 1917. június hó 23-án. Emléke legyen örökké áldott.

— Kitüntetés. A legfelsőbb hadvezetőség Bodánecz Ferenc muraszombati lakos őrmesternek az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismeréséül a kis és nagy ezüst vitézségi érmelet adományozta.

— Hadikölcsonjegyzés. A Muraszombati Takarékpéztárnál jegyeztek: Koczn József Mezővár 1000, Rácz János, Gombóc Teréz Muracsermely 200, Vogrincsis János Szentbitor 500, Fliszár János Salamon 800, Szecskó Iván Mártonhely 1000, Rítuper István Mezővár 1000, Horváth István Alsómarác 1000, Mikola Ferencz Lukácsa 100, Bánfi Ferencz Falud 500, Szabó Jenő Muraszombat 500, Nemezc János Muraszombat 400, Kpries Mihályné Felsőlendva 1000, Bertalanics János Kadófa 100, Gonda Ferencz Muraszombat 1000 koronát.

— Óvodai zárünnepély. A muraszombati I. számú állami óvodában június hó 23-án nagy és díszes közönség jelenlétében folyt le az ideai zárünnepély. A helybeli vendégeken kívül az ünnepély fényét emelte Zichy Mária grófnő. A kis apróságok tiszta magyarsággal szavaltak és énekeltek, játékaik pedig oly bájosak és megkapok voltak, hogy a vendégek arcán csak egy sugárzott az öröm és a meglegedés. Spranszky Anna óvodánk buzgó és szakszerű munkálkodását meleg szavakkal köszönte meg Sostarich Elek igazgató.

— Járásbíróság, mint fakereskedő. Legálább is jó lenne, ha ez a cím igaz lenne, mert akkor legálább fához tudnánk jutni. A muraszombati járásbírószág ugyanis lapunkban 151 köbméter fára árlejítést hirdetett és e hirdetés ugy látszik valami módon egy zágrábi laphoz is eljutott, ahol az Spörk János bádeni fakereskedő olvastva és ugylátszik a hirdetés szövegét félreértette, mert express levélben fordult a muraszombati járásbírószághoz, amelyben utal arra, hogy egy zágrábi újságban olvasta, hogy a muraszombati bíróságnál 151 köbméter fa eladó, miután neki fára van szüksége, lehívja a járásbírószágot, hogy sürgősen közölje vele hogy mennyi fát képes részére szállítani és ami jellemző a mai viszonyokra még csak az iránt sem érdeklődik a jámbor kereskedő, hogy tulajdonképen mennyiért adja a járásbírószág a fát.

— **Az utólagos kitüntetés.** A pótzászlóaljaknál még sok oly derék, az ellenség előtt hosszú időn át arcvonalbeli szolgálatot teljesített altiszt és legénység van, kik kitüntetésben még nem részesültek. Újabb rendelkezés szerint mindazon légénységi állományú egyének, kik egyfolytában, vagy megszakítással egy évet a harcúterén töltöttek s onnan sebesülten tértek vissza s legfelsőbb kitüntetésben még nem részesültek, utólagos kitüntetésük céljából jegyzőkönyvileg hallgatóndók ki. A kórház, lábadozó osztály stb. parancsnokságok által felvett jegyzőkönyvek az illetékes póttestparancsnokságnak küldendők be. A póttestparancsnokságok az általuk felvett és hozzájuk beérkezett jegyzőkönyveket átvizsgálják, a fentemlített tanuk véleményét beszerzik s azokat, amelyek kitüntetésre alapot nyújtanak, elküldik azon csapatparancsnokságnak, hol az illető szolgálatot teljesített s egyúttal kéri, hogy ezek utólagos kitüntetésre javaslatba hozassanak.

— **Halalozás az uton.** Fuchs Mihály vidorlakai lakos mezőgazdasági napszámos szerdán a mátyásdombi állomás felé tartott, ahonnan mezőgazdasági munkára akart utazni, utközben azonban szívinfarkus érte és utána gyalogló társai már csak hült tetemére akadtak.

— **Megjelent az új bélyeg illetek táblázat**
A múlt év november hó elsején életbelépett okmánybélyeg illetekre vonatkozó új táblázat, tekintettel arra, hogy még az 1917. évi naptárak legnagyobb része is a régi bélyeg tarifát tartalmazza, a nagyközönség sok tévedéstől és bűrsárgólástól óvhatja meg magát, ha a szóbanforgó táblázatot megszerzi. Kapható Balkányi Ernő papírkereskedésében Muraszombat és Alsólendva. Ár 20 fillér.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

Eladó cséplőgép garniturák:

6 lóerejű gőzcséplőgép garnitúra

2¹/₂ „ „ „

10 „ benzinmotoros „

gyárilag teljesen kijavítva.

Megtekinthetők:

FLEISCHMANN SÁNDOR

gépgyárában Sárvár.

A t. Vendéglős uraknak

figyelmükbe ajánlom, hogy a legjobb minőségű s legszebb

papír-szalvétát

legelőssé árban szállítom.

Balkányi Ernő Muraszombat.

Könyvujdonságok

a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olesó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár füzetei raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombati.**

Pergamentpapír

befőtt bekötéséhez. elsőrendű minőség. Kapható: **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében **MURASZOMBAT.**

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbizható és jóminőségű nikotinmentes **cigaretta-hüvelyeket**

csak **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében Muraszombatban szerezhet be.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipőraktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

1 OBRAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyára.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése.

FLISZAR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legelőssé bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi ruhakládára a vasút állomás mellett.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF

bornagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

FLISZAR JÓZSEF vendéglős.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

KOFJÁCS FERENCZ épület- és műlakatos kerékpár javító.

NEMECZ JANOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJÓZ épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Úrdomb.

SIFTAR ISTVÁN vendéglős Pálmafa.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII Sip-ú. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombatban.